

2023/2668

30.11.2023.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA (ES) 2023/2668

(2023. gada 22. novembris),

ar ko groza Direktīvu 2009/148/EK par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar pakļaušanu azbesta iedarbībai darba vietā

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 153. panta 2. punkta b) apakšpunktu saistībā ar 153. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc legislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/148/EK ⁽⁴⁾ mērķis ir aizsargāt darba ņēmējus pret risku, ko viņu drošībai un veselībai rada pakļaušana azbesta iedarbībai darba vietā. Minētajā direktīvā ar vispārēju principu sistēmu, kas ļauj dalībvalstīm nodrošināt minimālo prasību konsekventu piemērošanu, ir noteikts konsekvents aizsardzības līmenis pret risku, kas saistīts ar pakļaušanu azbesta iedarbībai darba vietā. Minēto minimālo prasību mērķis ir aizsargāt darba ņēmējus Savienības līmenī, savukārt dalībvalstis var noteikt stingrākus noteikumus.
- (2) Šīs direktīvas noteikumi būtu jāpiemēro, neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/37/EK ⁽⁵⁾ noteikumus, kas darba ņēmējiem ir labvēlīgāki attiecībā uz veselību un drošību darbā.
- (3) Azbests ir ļoti bīstams kancerogēns, kas joprojām ietekmē dažādas ekonomikas nozares, piemēram, ēku renovāciju, kalnrūpniecību un karjeru izstrādi, atkritumu apsaimniekošanu un ugunsdzēsību, kurās darba ņēmēji ir pakļauti lielam iedarbības riskam. Ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1272/2008 ⁽⁶⁾ VI pielikuma 3. daļu, azbestu klasificē kā 1A kategorijas kancerogēnu. Saskaņā ar Eiropas arodslimību statistiku tas neapšaubāmi ir galvenais arodvēža gadījumu cēlonis, jo līdz 78 % dalībvalstīs atzīto arodvēža gadījumu tiek saistīti ar pakļaušanu azbesta iedarbībai. Gaisā esošo azbesta šķiedru ieelpošana var izraisīt tādas nopietnas slimības kā mezoteliomu un plaušu vēzi, bet pirmās slimības pazīmes var parādīties vidēji 30 gadus pēc pakļaušanas brīža, galu galā iestājoties ar darbu saistītai nāvei. Tāpēc šī direktīva attiecas uz visām darbībām, tostarp tādās jomās kā celtniecība, renovācija un nojaukšana, atkritumu apsaimniekošana, kalnrūpniecība un ugunsdzēsība, kuru laikā darba ņēmēji darba gaitā ir vai var tikt pakļauti tādu putekļu iedarbībai, ko rada azbests vai azbestu saturoši materiāli.

⁽¹⁾ OVC 100, 16.3.2023., 118. lpp.

⁽²⁾ OVC 188, 30.5.2023., 70. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2023. gada 3. oktobra nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta) un Padomes 2023. gada 23. oktobra lēmums.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/148/EK (2009. gada 30. novembris) par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar pakļaušanu azbesta iedarbībai darba vietā (OV L 330, 16.12.2009., 28. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/37/EK (2004. gada 29. aprīlis) par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu iedarbību darbā (Sestā atsevišķā direktīva Padomes Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) (OV L 158, 30.4.2004., 50. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

- (4) Atbilstīgi pieejai “veselība visās politikas jomās” darba ņēmēju veselības aizsardzībai pret pakļaušanu azbesta iedarbībai ir transversāls raksturs, un tā ir saistīta ar vairākām Savienības rīcībpolitikām un darbībām, jo īpaši vides jomā, kurā ar Savienības rīcību cita starpā būtu jāveicina cilvēku veselības aizsardzība. Savienībai ir arī svarīga starptautiska līmeņa loma – rādīt piemēru ar azbestu saistītu slimību profilakses jomā un sadarboties ar citām starptautiskām organizācijām un trešām valstīm, lai panāktu globālu azbesta aizliegumu. Turklāt šo direktīvu piemēro sinerģijā ar citām Savienības iniciatīvām.
- (5) Pastāv tāda veida pakļaušana azbesta iedarbībai, kas nerodas aktīva darba ar azbestu dēļ. Šādi pakļaušanas veidi iekļauj pasīvu pakļaušanu, ja darba ņēmēji, kas strādā vai nu tāda cilvēka tuvumā, kurš strādā ar azbestu saturošiem materiāliem, vai telpās, kuru būvkonstrukcijās degradējas azbestu saturoši materiāli, kā arī sekundāru pakļaušanu, ja cilvēki ir pakļauti azbesta šķiedru iedarbībai gadījumos, ja tās uz mājām, galvenokārt ar apģērbu un matiem, atnes cilvēki, kas ir pakļauti azbesta šķiedru iedarbībai savā darba vietā. Gan pasīvie, gan sekundārie pakļaušanas veidi var būtiski ietekmēt veselību. Lai gan Savienībā visu veidu azbests ir aizliegts, dažās konstrukcijās, jo īpaši ēkās, kas būvētas pirms aizlieguma, tas joprojām ir un var izraisīt gan ar darbu saistītu, gan ar darbu nesaistītu pakļaušanu, ja ēkā tiek atsegti azbestu saturoši materiāli vai tie tiek bojāti. Tāpēc joprojām ir obligāti jāizvairās no jebkādas azbesta iedarbības. Attiecībā uz darba ņēmēju pasīvu pakļaušanu azbesta iedarbībai Padomes Direktīvā 89/391/EEK (^(*)) un Direktīvā 2009/148/EK ir noteikts, ka darba devējiem ir jābūt novērtējumam par visiem riskiem darba ņēmēju drošībai un veselībai darbā, apzinot iespējamās apdraudējuma, tostarp tos, kas izriet no pasīvas pakļaušanas azbesta iedarbībai, un jāievieš vajadzīgie preventīvie un aizsardzības pasākumi, lai aizsargātu darba ņēmēju drošību un veselību, ievērojot to, ka izvairīšanās no riska vienmēr ir jebkuru īstenojamo pasākumu galvenais pamats. Attiecībā uz sekundāru pakļaušanu azbesta iedarbībai vai azbestu saturošiem materiāliem šajā direktīvā paredzētās darba drošības un veselības aizsardzības prasības ir svarīgi līdzekļi, kas jāizmanto, lai izvairītos no šādas pakļaušanas.
- (6) Sievietes pret konkrētu veidu pakļaušanu azbesta iedarbībai, tostarp sekundāru pakļaušanu, ir jo īpaši neaizsargātas. Darbību dalījums pa dzimumiem darba vietā ir riska faktors ar azbestu saistītu slimību uzraudzīšanai, diagnosticēšanai, ārstēšanai un atzīšanai. Tādēļ ir būtiski ņemt vērā dzimumatšķirības attiecībā uz pakļaušanu azbesta iedarbībai un veselības komplikācijām pēc šādas pakļaušanas, lai uzlabotu tādu slimību profilaksi un atklāšanu, ko izraisa šāda pakļaušana.
- (7) Ņemot vērā jaunus zinātniskos un tehnoloģiskos sasniegumus šajā jomā, ir iespējams uzlabot to darba ņēmēju aizsardzību, kuri ir pakļauti azbesta iedarbībai, un tādējādi samazināt iespējamību, ka pakļautie darba ņēmēji saslimst ar slimībām, kas saistītas ar azbestu. Tā kā azbests ir kancerogēns visās devās, zinātniski nav iespējams noteikt robežvērtības, zem kurām pakļautībai nebūtu nelabvēlīgas ietekmes uz veselību. Tā vietā var noteikt pakļautības un riska attiecību, kas atvieglo arodpakļautības robežvērtības (“robežvērtība”) noteikšanu, ņemot vērā pieņemamu palielināta riska līmeni. Tādēļ, lai uzlabotu darba ņēmēju aizsardzību pret azbesta izraisītām ar darbu saistītām slimībām, robežvērtība un mērīšanas metodoloģija azbestam būtu jāpārskata, lai samazinātu risku, pazeminot pakļautības līmeņus.
- (8) Šajā direktīvā paredzētā atkāpe no dažiem Direktīvas 2009/148/EK noteikumiem attiecībā uz sporādisku un zemas intensitātes pakļautību nebūtu jāpiemēro tādai kancerogēnai vielai bez robežvērtības kā azbests attiecībā uz šajā direktīvā noteiktajām prasībām, kas saistītas ar pakļautības reģistrēšanu un darba ņēmēju medicīnisko uzraudzību.
- (9) Eiropas Vēža uzveikšanas plāns, kas izklāstīts Komisijas 2021. gada 3. februāra paziņojumā, atbalsta nepieciešamību rīkoties, lai aizsargātu darba ņēmējus pret kancerogēnām vielām. Azbesta iedarbībai pakļauto darba ņēmēju aizsardzības uzlabošana būs svarīga arī zaļās pārkārtošanās un Eiropas zaļā kursa īstenošanas kontekstā, cita starpā jo īpaši saistībā ar Eiropas Renovācijas plānu, kas uzsāks ar Komisijas 2020. gada 14. oktobra paziņojumu. Arī Konferences par Eiropas nākotni, kas ilga no 2021. gada aprīļa līdz 2022. gada maijam, paustajos pilsoņu ieteikumos tika uzsvērts, cik svarīgi ir taisnīgi darba apstākļi, jo īpaši Direktīvas 2009/148/EK pārskatīšana.

(*) Padomes Direktīva 89/391/EEK (1989. gada 12. jūnijs) par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā (OV L 183, 29.6.1989., 1. lpp.).

- (10) Sakarā ar Savienības iniciatīvu "Eiropas Renovācijas vilnis", kuras mērķis ir dekarbonizēt ēkas, risināt enerģētiskās nabadzības problēmu un palielināt Savienības suverenitāti, izmantojot energoefektivitāti, ir būtiski, lai azbestu saturošu materiālu droša aizvākšana un likvidēšana būtu prioritāte, jo remonta, apkopes, iekapsulēšanas vai hermetizācijas rezultātā aizvākšana var tikt atlikta, kas savukārt var palielināt darba ņēmēju pakļautības riskus. Tāpēc darba devējiem, novērtējot, vai kāda darbība ietver vai, ticamākais, ietvers pakļautības azbesta vai azbestu saturošu materiālu iedarbības risku, būtu jāapsver azbesta pilnīga aizvākšana kā vēlams risinājums salīdzinājumā ar jebkuru citu darbību visos gadījumos, kad tas ir iespējams un nāk par labu darba ņēmēju aizsardzībai. Turklāt steidzami jāapmāca darba ņēmēji, kas ir vai, ticamākais, tiks pakļauti azbesta iedarbībai. Lai nodrošinātu minimālās kvalitatīvas apmācības prasības, Direktīvas 2009/148/EK pielikumā būtu jānosaka minimālās apmācības prasības, tostarp īpašas prasības darba ņēmējiem, kas strādā specializētos azbesta aizvākšanas uzņēmumos.
- (11) Saistoša robežvērtība, kuru nedrīkst pārsniegt, ir svarīgs elements vispārējā sistēmā, kas ar Direktīvu 2009/148/EK ir izveidota darba ņēmēju aizsardzībai, papildus pienācīgiem riska pārvaldības pasākumiem un adekvātu elpošanas un citu individuālo aizsardzības līdzekļu nodrošināšanai.
- (12) Direktīvā 2009/148/EK noteiktā azbesta robežvērtība būtu jāpārskata, ņemot vērā Komisijas izvērtējumus un jaunākos zinātniskos pierādījumus un tehniskos datus. Ir vajadzīgi pastiprināti profilaktiskie un aizsardzības pasākumi, lai visās dalībvalstīs ieviestu minēto pārskatīto robežvērtību.
- (13) Šajā direktīvā būtu jānosaka pārskatīta robežvērtība, ņemot vērā pieejamo informāciju, tostarp jaunākos zinātniskos pierādījumus par ietekmi uz veselību un tehniskos datus, kā arī pamatīgi novērtējot sociālekonomisko ietekmi un to, kādi protokoli un metodes ir pieejamas pakļautības mērīšanai darba vietā. Minētās informācijas pamatā vajadzētu būt ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006 ⁽⁸⁾ izveidotās Eiropas Ķimikāliju aģentūras Riska novērtēšanas komitejas atzinumiem un ar Padomes 2003. gada 22. jūlija lēmumu ⁽⁹⁾ izveidotās Darba drošības un veselības aizsardzības padomdevējas komitejas (ACSH) atzinumiem.
- (14) Pašreizējās pieejamās azbesta šķiedru mērīšanas tehnoloģijas nedod iespēju veikt mērījumus ļoti zemā koncentrācijā, ja tiek skaitītas smalkas šķiedras. Tādējādi, lai nodrošinātu augstu darba ņēmēju veselības aizsardzības līmeni, vienlaikus pienācīgi apsverot iespējas veikt mērījumus, izmantojot šādas tehnoloģijas, ir jāizdara izvēle uzskaitīt smalkās šķiedras vai piemērot zemas koncentrācijas robežvērtības. Dažas dalībvalstis ir izvēlējušās zemāku robežvērtību un neskaitīt smalkākas šķiedras, savukārt citas ir izvēlējušās augstāku robežvērtību un skaitīt smalkās šķiedras. Lai nodrošinātu līdzsvarotu pieeju, būtu jānosaka dažādas robežvērtības atkarībā no tā, kādu šķiedras izmēru ņem vērā azbesta šķiedru koncentrācijas mērīšanai gaisā, proti, šķiedras, kuru platums ir no 0,2 līdz 3 mikrometriem, kā arī, sākot no tehnoloģiskās pārejas uz elektronmikroskopiju, šķiedras, kuru platums ir mazāks nekā 0,2 mikrometri.
- (15) Ņemot vērā attiecīgo zinātnisko pieredzi un līdzsvarotu pieeju, kas vienlaikus nodrošina pienācīgu darba ņēmēju aizsardzību Savienības līmenī, būtu jānosaka pārskatītas robežvērtības, kurām atkarībā no konkrētā dalībvalstī izmantotās šķiedru skaitīšanas metodes vajadzētu būt vienādām ar 0,002 šķiedrām uz cm³, skaitot šķiedras, kuru platums ir no 0,2 līdz 3 mikrometriem, vai vienādām ar 0,01 šķiedru uz cm³, skaitot arī šķiedras, kuru platums ir mazāks par 0,2 mikrometriem, kā vidējam daudzumam astoņās stundās (TWA).

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) un ar kuru izveido Eiropas Ķimikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

⁽⁹⁾ Padomes Lēmums (2003. gada 22. jūlijs) par Darba drošības un veselības aizsardzības padomdevējas komitejas izveidošanu (OV C 218, 13.9.2003., 1. lpp.).

- (16) Komisija saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 154. pantu Savienības līmenī divos posmos ir īstenojusi apspriešanos ar darba devējiem un darba ņēmējiem. Komisija ir arī apspriedusies ar ACSH, kas ir pieņēmusi atzinumu, kurā sniegta informācija par pārskatīto robežvērtību variantu sekmīgu īstenošanu. Eiropas Parlaments 2021. gada 20. oktobrī pieņēma rezolūciju⁽¹⁰⁾, kurā aicināja iesniegt priekšlikumu atjaunināt Direktīvu 2009/148/EK, lai stiprinātu Savienības pasākumus darba ņēmēju aizsardzībai pret azbesta radītajiem draudiem.
- (17) Optiskā mikroskopija ir pašlaik visbiežāk lietotā metode azbesta koncentrācijas ikdienas mērījumiem, lai arī tās izšķirtspēja neļauj uzskaitīt vissmalkākās veselībai kaitīgās šķiedras. Robežvērtību, kas vienāda ar 0,01 šķiedru uz cm³, ir iespējams izmērīt ar fāžu kontrasta mikroskopiju (PCM), tādēļ minētās robežvērtības ieviešanai nav vajadzīgs pārejas periods. Saskaņā ar ACSH atzinumu būtu jāizmanto modernāka un sensitīvāka metode, kuras pamatā ir elektronmikroskopija, vai jebkura cita metode, kas dod līdzvērtīgus vai precīzākus rezultātus, vienlaikus ņemot vērā to, ka ir vajadzīgs pienācīgs tehniskās pielāgošanās periods un lielāka saskaņotība starp dažādām metodēm, ko pašlaik izmanto Savienībā. Lai dotu pietiekami daudz laika tam, lai nodrošinātu atbilstību jaunajām prasībām attiecībā uz azbestu saturošu šķiedru mērīšanu, būtu jānosaka sešu gadu transponēšanas periods. Komisija ir labi piemērota, lai atbalstītu dalībvalstis attiecībā uz metodoloģijas aizstāšanu, it sevišķi izstrādājot vadlīnijas.
- (18) Azbesta šķiedru koncentrācijas gaisā mērīšana ar analītiskajām metodēm, kuru pamatā ir elektronmikroskopija, ievērojami uzlabotu azbesta monitoringu, jo būs iespējams uzskaitīt smalkākas šķiedras. Pārejot uz elektronmikroskopiju vai jebkādu citu metodi, kas dod līdzvērtīgus vai precīzākus rezultātus, varētu identificēt ievērojami lielāku skaitu šķiedru nekā tās, kuras iespējams detektēt ar PCM. Dalībvalstīm un darba devējiem būs vajadzīgs laiks, lai gūtu pieredzi šķiedru skaitīšanā ar elektronmikroskopiju, īstenotu uzlabotus preventīvus pasākumus un vāktu jaunus datus par pakļautību, kas iegūti, kombinēti piemērojot robežvērtību un metodi, kuras pamatā ir elektronmikroskopija. Minētā pieredze būs svarīga, lai varētu novērtēt, vai ir iespējams vēl vairāk samazināt robežvērtības.
- (19) Azbesta paraugu ņemšanai vajadzētu atspoguļot darba ņēmēja pakļautību azbesta iedarbībai. Tādēļ paraugi būtu jāņem regulāros intervālos konkrētos darbības posmos reprezentatīvās un reālistiskās situācijās, kādās darba ņēmēji ir pakļauti azbesta putekļu iedarbībai.
- (20) Ņemot vērā Direktīvās 2009/148/EK un 2004/37/EK noteiktās pakļautības samazināšanas prasības, darba devējiem būtu jānodrošina, ka riski, kas saistīti ar darba ņēmēju pakļautību azbesta iedarbībai darbā, tiek samazināti līdz minimumam un jebkurā gadījumā tiktāl, cik tas tehniski iespējams.
- (21) Attiecībā uz darba ņēmējiem, kas ir vai, ticamākais, tiks pakļauti azbesta iedarbībai, ir vajadzīgi īpaši kontroles un piesardzības pasākumi, tostarp ar mūsdienīgas tehnoloģijas līdzekļiem, lai azbesta šķiedru koncentrāciju gaisā samazinātu līdz tik zēmam līmenim, kāds tehniski iespējams zem robežvērtības, izmantojot tādus pasākumus kā putekļu nosūkšana to rašanās vietā un telpu tīrīšana un apkope. Ja darbs tiek veikts slēgtā vidē, ir vajadzīgi īpaši darba ņēmēju aizsardzības pasākumi, piemēram, putekļu nosēdināšana, svaiga gaisa padeve un HEPA filtru izmantošana. Dekontaminācijas procedūras izmantošana darba ņēmējiem un saistītās apmācības prasību stiprināšana ir būtiski elementi, lai ievērojami samazinātu ar šādu pakļautību saistītos riskus.
- (22) Būtiska nozīme ir azbesta iedarbībai pakļauto darba ņēmēju veselības aizsardzības preventīviem pasākumiem, kā arī dalībvalstīm paredzētajām saistībām attiecībā uz minēto darba ņēmēju veselības uzraudzību, jo īpaši iespēju turpināt veselības uzraudzību pēc pakļautības. Direktīvas 2009/148/EK I pielikums, kas attiecas uz darba ņēmēju medicīnisko uzraudzību, būtu jāatjaunina, ņemot vērā pašreizējās zināšanas par slimībām, kuras var izraisīt pakļautība azbesta iedarbībai. Ir svarīgi, lai minētais I pielikums tiktu regulāri pārskatīts, lai atspoguļotu zinātnes atziņu attīstību.

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. oktobra rezolūcija ar ieteikumiem Komisijai par darba ņēmēju aizsardzību pret azbestu (OV C 184, 5.5.2022., 45. lpp.).

- (23) Lai dalībvalstu kompetentās iestādes varētu uzraudzīt tādus darbus, kuru laikā var tikt atsegts azbests, un lai attiecīgā gadījumā kompetentās iestādes varētu iejaukties nolūkā nodrošināt darbā iesaistīto darba ņēmēju aizsardzību, būtiska nozīme ir paziņošanas sistēmai.
- (24) Darba devējiem būtu jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai identificētu iespējamās azbestu saturošos materiālus, vajadzības gadījumā iegūstot informāciju no telpu īpašniekiem, kā arī no citiem informācijas avotiem, arī no attiecīgajiem registriem. Ja šāda informācija nav pieejama, darba devējam būtu jānodrošina, ka kvalificēts operators saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi pārbauda azbestu saturošu materiālu klātbūtni, un tam būtu jāiegūst šādas pārbaudes rezultāti pirms darba sākšanas. Pamatojoties uz saņemto informāciju, darba devējam pirms azbesta aizvākšanas projekta sākšanas vai pirms nojaukšanas, apkopes vai renovācijas darbu sākšanas būtu jāreģistrē informācija par azbesta klātbūtni vai iespējamo klātbūtni ēkās, kuģos, gaisa kuģos vai citās iekārtās, kas uzbūvētas pirms dalībvalsts azbesta aizlieguma stāšanās spēkā. Ir svarīgi, lai darba devēji paziņotu minēto informāciju tiem darba ņēmējiem, kuri var būt pakļauti azbesta iedarbībai, strādājot ar to, apkopes darba vai citu darbību dēļ. Azbestu saturošu materiālu identificēšanai nevajadzētu atbrīvot darba devēja no šajā direktīvā paredzētā pienākuma veikšanas.
- (25) Direktīva 2009/148/EK būtu regulāri jāatjaunina, lai ņemtu vērā jaunākās zinātniskās atziņas un tehnisko attīstību. Šādos atjauninājumos būtu jāņem vērā dažādu azbesta šķiedru veids un to nelabvēlīgās ietekmes uz veselību novērtējums. Nākamā veicamā izvērtējuma kontekstā, ievērojot minētās direktīvas 22. pantu, Komisijai būtu jānovērtē, vai ir nepieciešamība paplašināt minētās direktīvas darbības jomu, un jo īpaši jānovērtē, vai tajā iekļaut erionītu, rībekītu, vinčītu, rihterītu un fluoroedenītu, kā arī to, vai ir nepieciešamība pēc papildu pasākumiem, lai nodrošinātu aizsardzību pret sekundāru pakļautību azbesta iedarbībai darba vietā. Komisijai būtu jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums, kurā tā izklāsta novērtējuma rezultātus pēc apspriešanās ar sociālajiem partneriem. Ziņojumam vajadzības gadījumā pievieno tiesību akta priekšlikumu par attiecīgu grozījumu izdarīšanu Direktīvā 2009/148/EK.
- (26) Ir jāsniedz pietiekams un koncentrēts tehniskais atbalsts, lai palīdzētu darba devējiem, jo īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem, īstenot šo direktīvu.
- (27) Pirms nojaukšanas vai azbesta aizvākšanas darbu veikšanas uzņēmumiem būtu jāsaņem kompetento iestāžu atļaujas, kas ir atjaunojamas saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi.
- (28) Ugunsdzēsēji un avārijas dienestu darbinieki, pildot savus darba pienākumus, ir pakļauti azbesta iedarbībai. Tādēļ ir svarīgi, lai minēto darba ņēmēju darba devēji saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem novērtētu risku, kas saistīts ar darba ņēmēju pakļautību azbesta iedarbībai, un lai darba devēji veiktu nepieciešamos pasākumus, lai aizsargātu minēto darba ņēmēju drošību un veselību. Lai palīdzētu darba devējiem veikt šādus pasākumus, ir svarīgi, lai Komisija izstrādātu vadlīnijas, kurās būtu ņemtas vērā minēto darba ņēmēju darba īpatnības un informācija par riskiem, kas saistīti ar viņu pakļautību azbesta iedarbībai. Šādu vadlīniju pamatā vajadzētu būt dalībvalstīs pieejamām paraugpraksēm un apspriedēm ar attiecīgajām ieinteresētajām personām. Šajā nolūkā dalībvalstu starpā būtu jāiedibina arī sistemātiskāka paraugpraksi apmaiņa.
- (29) Ir svarīgi, lai Komisija sadarbībā ar ACSH vadlīnijas izstrādātu un izdotu ne vēlāk kā divus gadus no šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas, lai sniegtu atbalstu šīs direktīvas īstenošanā. Minētajās vadlīnijās attiecīgā gadījumā būtu jāiekļauj konkrētām nozarēm paredzēti risinājumi. Šādās vadlīnijās būtu jāiekļauj arī norādes darba devējiem par to, kā, novērtējot pakļautības azbesta vai azbestu saturošu materiālu iedarbībai risku, piešķirt prioritāti azbesta vai azbestu saturoša materiāla aizvākšanai salīdzinājumā ar citiem veidiem, kā apieties ar azbestu. Ja nepieciešams, minētās vadlīnijas būtu jāpārskata reizi piecos gados pēc to izdošanas, jo īpaši ņemot vērā tehnoloģiju un zinātnes attīstību azbesta identificēšanas, mērīšanas un brīdināšanas tehnoloģiju jomā.
- (30) Krievijas agresijas karš pret Ukrainu rada ne tikai ciešanas Ukrainas iedzīvotājiem, bet arī ievērojamu kaitējumu infrastruktūrai, mājokļiem un būvētajai videi kopumā. Tā kā līdz 2017. gadam Ukraina azbesta izmantošanu nebija aizliegusi, gaidāmā valsts rekonstrukcija rada ievērojamu risku darba ņēmējiem, jo īpaši tiem, kuri novāc drupas. Tādēļ ir svarīgi, lai Savienības darba devēji, veicot atjaunošanas darbības trešās valstīs, pienācīgi ņemtu vērā darba ņēmēju riskus tikt pakļautiem azbesta iedarbībai.

- (31) Ņemot vērā gaidāmo ēku termiskās renovācijas darbu pieaugumu, ir ārkārtīgi svarīgi atbalstīt pētniecību un izstrādi, lai darba ņēmējiem, kas ir vai, ticamākais, tiks pakļauti azbesta iedarbībai, nodrošinātu visaugstāko iespējamo aizsardzības līmeni.
- (32) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi, proti, aizsargāt darba ņēmējus pret risku, ko viņu veselībai un drošībai rada vai varētu radīt pakļautība azbesta iedarbībai darba vietā, tostarp novērst šādu risku, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet šīs direktīvas mēroga un iedarbības dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.
- (33) Tāpēc Direktīva 2009/148/EK būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Grozījumi Direktīvā 2009/148/EK

Direktīvu 2009/148/EK groza šādi:

- 1) direktīvas 1. panta 1. punktā pievieno šādu daļu:

“Ja darba ņēmēju veselībai un drošībai darbā labvēlīgāki ir Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/37/EK (*) noteikumi, piemēro tos.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/37/EK (2004. gada 29. aprīlis) par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu iedarbību darbā (Sestā atsevišķā direktīva Padomes Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) (OV L 158, 30.4.2004., 50. lpp.).”;

- 2) direktīvas 2. pantu aizstāj ar šādu:

“2. pants

Šajā direktīvā “azbests” ir šādi šķiedrveida silikāti, kas, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1272/2008 (*) VI pielikuma 3. daļu, klasificēti kā 1A kategorijas kancerogēni:

- a) aktinolitazbests, CAS Nr. (**) 77536-66-4;
- b) amozītazbests (grunerīts), CAS Nr. 12172-73-5;
- c) antofilītazbests, CAS Nr. 77536-67-5;
- d) krizotilazbests, CAS Nr. 12001-29-5;
- e) krokidolitazbests, CAS Nr. 12001-28-4;
- f) tremolitazbests, CAS Nr. 77536-68-6.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

(**) Informatīvā ķīmijas dienesta (CAS) numurs.”;

3) direktīvas 3. pantu groza šādi:

a) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Ikvienas darbības gadījumā, kas var būt saistīta ar pakļaušanu tādu putekļu iedarbībai, ko rada azbests vai azbestu saturoši materiāli, minēto risku novērtē tā, lai noteiktu to putekļu iedarbības raksturu un pakāpi uz darba ņēmēju, ko rada azbests vai azbestu saturoši materiāli, un lai piešķirtu prioritāti azbesta vai azbestu saturošu materiālu aizvākšanai salīdzinājumā ar citādu apiešanos ar azbestu.”;

b) panta 3. punkta ievaddaļu aizstāj ar šādu:

“3. Ja iedarbība uz darba ņēmēju ir sporādiska un ar zemu intensitāti un ja pēc šā panta 2. punktā minētā riska novērtējuma rezultātiem ir skaidrs, ka 8. pantā noteiktā attiecīgā robežvērtība darba zonas gaisā netiks pārsniegta, dalībvalstis var atkāpties no 4. panta, ja darbs ir saistīts ar.”;

4) direktīvas 4. panta 3. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:

“Paziņojumā iekļauj vismaz īsu aprakstu, kurā norāda:

- a) darba objekta atrašanās vietu un attiecīgos gadījumos konkrētās teritorijas, kurās darbs tiks veikts;
- b) tā azbesta veidu un daudzumu, ko izmanto vai ar ko rīkojas;
- c) iesaistītās darbības un procesus, arī tos, kas paredzēti darba ņēmēju aizsardzībai un dekontaminācijai, atkritumu likvidēšanai un attiecīgā gadījumā gaisa apmaiņai, ja darbs notiek slēgtā telpā;
- d) iesaistīto darba ņēmēju skaitu, sarakstu ar darba ņēmējiem, kuri, ticamākais, tiks nosūtīti uz attiecīgo objektu, darba ņēmēju individuālajiem apmācības sertifikātiem un datumu, kad darba ņēmējiem pēdējo reizi ir veiktas veselības pārbaudes, ievērojot 18. pantu;
- e) darba sākuma datumu un ilgumu;
- f) īstenotos pasākumus, tostarp pārskatu par aprīkojumu, kas izmantots, lai ierobežotu azbesta iedarbību uz darba ņēmējiem.

Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes saskaņā ar valsts tiesību aktiem glabā otrās daļas d) punktā minēto informāciju ne ilgāk, kā tas ir nepieciešams nolūkiem, kādos nodrošina, ka darba ņēmēji, kas veic ar azbestu saistītu darbu, tiek pienācīgi apmācīti, pienācīgi ņemot vērā azbesta ilgtermiņa ietekmi uz darba ņēmēju veselību.”;

5) direktīvas 6. pantu aizstāj ar šādu:

“6. pants

Saistībā ar visām 3. panta 1. punktā minētajām darbībām darba ņēmēju pakļaušanu tādu putekļu iedarbībai darba vietā, ko rada azbests vai azbestu saturoši materiāli, samazina līdz minimumam un jebkurā gadījumā tiktāl, cik tehniski iespējams zem 8. pantā noteiktās attiecīgās robežvērtības, jo īpaši veicot šādus pasākumus:

- a) pēc iespējas samazina to darba ņēmēju skaitu, kuri ir pakļauti vai varētu tikt pakļauti tādu putekļu iedarbībai, ko rada azbests vai azbestu saturoši materiāli;
- b) darba procesus plāno tā, lai neradītu azbesta putekļus vai – ja tas nav iespējams – lai novērstu azbesta putekļu nokļūšanu gaisā, veicot tādos pasākumus kā:
 - i) azbesta putekļu nosēdināšana;
 - ii) azbesta putekļu nosūkšana to rašanās vietā;
 - iii) gaisā esošo azbesta šķiedru nepārtraukta nostādināšana;
- ba) darba ņēmējus pakļauj pienācīgām dekontaminācijas procedūrām;
- bb) ja darbs tiek veikts slēgtā telpā, nodrošina adekvātu aizsardzību;

- c) nodrošina, ka visas telpas un iekārtas, ko izmanto azbesta apstrādē, ir iespējams regulāri un efektīvi tīrīt un apkopt, un regulāri tīra un apkopj tās;
- d) azbestu vai azbestu saturošus materiālus, kas rada putekļus, glabā un pārvadā piemērotā noslēgtā iepakojumā;
- e) atkritumus, izņemot kalnrūpniecības darbību rezultātā radušos atkritumus, savāc un izved no darba vietas pēc iespējas ātrāk un piemērotā noslēgtā iepakojumā ar etiķeti, kurā norādīts, ka atkritumos ir azbests, un ar šādiem atkritumiem rīkojas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/98/EK (*).

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.).”;

6) direktīvas 7. pantu groza šādi:

a) panta 1. un 2. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Atkarībā no sākotnējā riska novērtējuma rezultātiem un nolūkā nodrošināt atbilstību 8. pantā noteiktajai attiecīgajai robežvērtībai konkrētu darbības posmu laikā un regulāros intervālos mēra azbesta šķiedru koncentrāciju darba vietas gaisā.

2. Paraugu ņemšana atspoguļo darba ņēmēja pakļautību tādu putekļu iedarbībai, ko rada azbests vai azbestu saturoši materiāli.”;

b) panta 5. punktu aizstāj ar šādu:

“5. Paraugu ņemšanas ilgums ir tāds, lai, veicot mērījumus vai vidējos aprēķinus atkarībā no laika, varētu noteikt iedarbību, kas raksturīga astoņu stundu ilgā atsaucē periodā (vienā maiņā).”;

c) panta 6. punktu aizstāj ar šādu:

“6. Šķiedru skaitīšanu veic ar elektronmikroskopiju vai ar jebkuru citu alternatīvu metodi, kas sniedz līdzvērtīgus vai precīzākus rezultātus.”;

d) pantam pievieno šādu punktu:

“7. Azbesta šķiedru koncentrācijas gaisā mērīšanas nolūkos, kā minēts 1. punktā, ņem vērā tikai tās šķiedras, kuru garums pārsniedz 5 mikrometrus, platums ir mazāks nekā 3 mikrometri un garuma/platuma attiecība ir lielāka nekā 3:1.

Neatkarīgi no šā punkta pirmās daļas, sākot no 2029. gada 21. decembra 8. panta 2. punkta a) apakšpunkta nolūkā ņem vērā arī šķiedras, kuru platums ir mazāks nekā 0,2 mikrometri.”;

7) direktīvas 8. pantu aizstāj ar šādu:

“8. pants

1. Līdz 2029. gada 20. decembrim darba devēji nodrošina, ka neviens darba ņēmējs netiek pakļauts tādai azbesta koncentrācijai gaisā, kas pārsniedz 0,01 šķiedru uz cm^3 , aprēķinot vidējo daudzumu astoņās stundās (TWA).

2. No 2029. gada 21. decembra darba devēji nodrošina, ka neviens darba ņēmējs netiek pakļauts tādai azbesta koncentrācijai gaisā, kas pārsniedz:

a) 0,01 šķiedru uz cm^3 , aprēķinot TWA astoņās stundās saskaņā ar 7. panta 7. punkta otro daļu; vai

b) 0,002 šķiedras uz cm^3 , aprēķinot TWA astoņās stundās.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka uz darba devējiem attiecas vismaz viena no 2. punktā noteiktajām robežvērtībām.”;

8) direktīvas 10. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Ja ir pārsniegta 8. pantā noteiktā attiecīgā robežvērtība vai ja ir pamats uzskatīt, ka ir atsegti azbestu saturoši materiāli, kas nebija identificēti pirms darbu veikšanas, tā, ka tie rada putekļus, darbus nekavējoties izbeidz.

Skartajā zonā darbu turpina tikai pēc tam, kad ir veikti adekvāti attiecīgo darbinieku aizsardzības pasākumi.

Ja ir pārsniegta 8. pantā noteiktā attiecīgā robežvērtība, nosaka tās pārsniegšanas iemeslus un pēc iespējas drīz veic pienācīgus pasākumus, lai stāvokli labotu.”;

b) panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

“3. Ja pakļautību nevar samazināt ar citiem līdzekļiem un ja sasniegtās robežvērtības dēļ ir jāizmanto individuālie elpošanas aizsardzības līdzekļi, tad tas nav pastāvīgs risinājums un katram darba ņēmējam to izmanto tikai tiktāl, cik tas obligāti nepieciešams. Darba posmos, kur šādi līdzekļi jāizmanto, attiecīgos gadījumos apspriežoties ar darba ņēmējiem un/vai viņu pārstāvjiem uzņēmumā vai iestādē, saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi paredz regulārus pārtraukumus, kas atbilst fiziskajiem un klimatiskajiem apstākļiem.”;

9) direktīvas 11. panta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

“Pirms sākt nojaukšanas, apkopes vai renovācijas darbus telpās, kas izbūvētas pirms dalībvalsts noteiktā azbesta aizlieguma stāšanās spēkā, darba devēji veic visus vajadzīgos pasākumus, lai noteiktu iespējamo azbestu saturošo materiālu klātbūtni, jo īpaši iegūstot informāciju no telpu īpašniekiem vai citiem darba devējiem un citiem informācijas avotiem, tostarp attiecīgajiem reģistriem. Ja šāda informācija nav pieejama, darba devējs nodrošina, ka kvalificēts operators saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi pārbauda azbestu saturošu materiālu klātbūtni, un šādas pārbaudes rezultātus iegūst pirms darbu sākšanas. Darba devēji pēc pieprasījuma un tikai un vienīgi šajā daļā noteiktā pienākuma izpildes nolūkā dara pieejamu citam darba devējam jebkādu informāciju, kas iegūta šādā pārbaudē.”;

10) direktīvas 12. panta pirmo daļu groza šādi:

a) ievaddaļu aizstāj ar šādu:

“Ja veic tādas konkrētas darbības kā nojaukšana, azbesta aizvākšana, labošana un apkope, attiecībā uz kurām ir paredzams, ka tiks pārsniegta 8. pantā noteiktā attiecīgā robežvērtība, lai arī tiek veikti visi iespējamie tehniskie preventīvie pasākumi azbesta koncentrācijas ierobežošanai gaisā, darba devējs nosaka pasākumus, ar kuriem iecerēts nodrošināt darba ņēmēju aizsardzību laikā, kad viņi veic šādas darbības, konkrētāk, šādus pasākumus:”;

b) ievaddaļas a) punktu aizstāj ar šādu:

“a) darba ņēmējiem izsniedz piemērotus aizsardzības līdzekļus, kuri jālieto, un ar kuriem rīkojas pienācīgi un, jo īpaši attiecībā uz elpošanas aizsardzības līdzekļiem, kurus individuāli noregulē, cita starpā pārbaudot, vai tie der, saskaņā ar Padomes Direktīvu 89/656/EEK (*);

(*) Padomes Direktīva 89/656/EEK (1989. gada 30. novembris) par drošības un veselības aizsardzības minimālajām prasībām, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus darba vietās (trešā atsevišķā direktīva Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) (OV L 393, 30.12.1989., 18. lpp.).”;

c) ievaddaļas c) punktu aizstāj ar šādu:

“c) novērš putekļu, ko rada azbests vai azbestu saturoši materiāli, izplatīšanos ārpus telpām vai objekta, kurā darbība tiek veikta, un gadījumos, kad darbs tiek veikts slēgtā telpā, nodrošina, ka norobežotā zona ir hermētiska un aprīkota ar mehāniskas ekstrakcijas ventilāciju.”;

11) direktīvas 13. panta 2. punkta otrās daļas c) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“c) kad nojaukšanas vai azbesta aizvākšanas darbi beigušies, pirms citu darbību atsākšanas atbilstīgi valsts tiesību aktiem un praksei pārbauda pakļautības azbesta iedarbībai riska neesamību darba vietā.”;

12) direktīvas 14. pantu groza šādi:

a) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Apmācības saturs darba ņēmējiem ir viegli saprotams. Apmācības laikā viņi iegūst vajadzīgās zināšanas un iemaņas profilakses un drošības jautājumos saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi, kas piemērojami darbu veikšanas vietā.”;

b) panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

“3. Minimālās prasības par saskaņā ar šo pantu nodrošinātās apmācības saturu, ilgumu un biežumu un dokumentāciju ir noteiktas la pielikumā.”;

13) direktīvas 15. pantu aizstāj ar šādu:

“15. pants

1. Uzņēmumi, kas plāno veikt nojaukšanas vai azbesta aizvākšanas darbus, pirms darbu sākšanas saņem kompetentās iestādes atļauju. Šajā nolūkā tie minētajai kompetentajai iestādei iesniedz vismaz pierādījumu par atbilstību 6. pantam un sertifikātus, kas apliecina apmācības pabeigšanu saskaņā ar 14. pantu un la pielikumu.”;

2. Dalībvalstis saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi dara publiski pieejamu to uzņēmumu sarakstu, kuri saņēmuši atļauju saskaņā ar 1. punktu.”;

14) direktīvas 18. panta 1. punktu svītro;

15) direktīvā iekļauj šādu pantu:

“18.c pants

1. Nākamā saskaņā ar 22. pantu veicamā izvērtējuma kontekstā Komisija novērtē, vai ir nepieciešams atjaunināt 2. pantā izklāstīto šķiedrveida silikātu sarakstu, ņemot vērā zinātnes atziņas, kā arī papildu pasākumus, kas paredzēti, lai nodrošinātu aizsardzību pret sekundāru pakļautību azbesta iedarbībai darbā.

2. Pēc šā panta 1. punktā minētā izvērtējuma un pēc apspriešanās ar ACSH Komisija izvērtē, vai ir lietderīgi vai arī ir nepieciešams atjaunināt 2. pantā izklāstīto šķiedrveida silikātu sarakstu. Komisija jo īpaši izvērtē to, vai ir lietderīgi šīs direktīvas darbības jomā iekļaut papildu šķiedrveida silikātus, piemēram, erionītu, rībekītu, vinčītu, rihterītu un fluoroedenītu, kā arī vai ir lietderīgi pieņemt papildu pasākumus, lai nodrošinātu aizsardzību pret sekundāru pakļautību azbesta iedarbībai darbā. Šajā sakarā Komisija vajadzības gadījumā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei tiesību akta priekšlikumu.”;

16) direktīvas 19. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu svītro;

b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Darba devējs reģistrā ieraksta informāciju par darba ņēmējiem, kas veic 3. panta 1. punktā minētās darbības. Minētajā informācijā norāda darbības veidu un ilgumu, kā arī pakļautību, kāda viņiem bijusi. Šis reģistrs ir pieejams ārstam un/vai iestādei, kas ir atbildīgi par medicīnisko uzraudzību. Darba ņēmējiem ir piekļuve reģistra datiem, kas attiecas uz viņiem personīgi. Darba ņēmējiem un/vai viņu pārstāvjiem ir piekļuve reģistrā iekļautai anonīmai, kolektīvai informācijai.”;

17) direktīvas 21. pantu aizstāj ar šādu:

“21. pants

Dalībvalstis veic uzskaiti par visiem medicīniski diagnosticētiem ar azbestu saistītu arodslimību gadījumiem. Direktīvas I pielikumā ir sniegts indikatīvs saraksts ar slimībām, kuras var izraisīt pakļautība azbesta iedarbībai.”;

18) direktīvā iekļauj šādu pantu:

“22.a pants

1. Komisija līdz 2028. gada 31. decembrim novērtē iespēju vēl vairāk pazemināt robežvērtības, pamatojoties uz ziņojumiem, ko dalībvalstis iesniegušas, ievērojot 22. pantu, zinātnisko pierādījumu pieejamību, tehnisko attīstību un saikni starp jaunām analītiskām metodēm un robežvērtības skaitlisko vērtību.

2. Darba devējiem, kuri ir izpildījuši šīs direktīvas prasības, Komisija sniedz pienācīgu tehnisko atbalstu un informāciju par attiecīgajiem Savienības fondiem nolūkā palīdzēt dalībvalstīm, jo īpaši MVU un mikrouzņēmumiem, pēc iespējas labāk izmantot minētos fondus un atvieglot piekļuvi tiem.”;

19) direktīvas I pielikuma 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Saskaņā ar pašreizējām atziņām pakļaušana brīvu azbesta šķiedru iedarbībai var izraisīt vismaz šādas slimības:

- azbestozi,
- mezoteliomu,
- plaušu karcinomu,
- kuņģa un zarnu trakta karcinomu,
- balsenes karcinomu,
- olnīcu karcinomu,
- labdabīgas pleiras slimības.”;

20) šīs direktīvas pielikumā izklāstīto tekstu iekļauj kā Ia pielikumu.

2. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības, līdz 2025. gada 21. decembrim. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

2. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta, dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu 1. panta 6. punkta c) un d) apakšpunktu (attiecībā uz Direktīvas 2009/148/EK 7. panta 7. punkta otro daļu) un 7. punktu (attiecībā uz Direktīvas 2009/148/EK 8. panta 2. un 3. punktu) līdz 2029. gada 21. decembrim. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Pirms normatīvo un administratīvo aktu stāšanās spēkā saskaņā ar pirmo daļu dalībvalstis šķiedru skaitīšanu veic, ja vien iespējams, izmantojot PCM, saskaņā ar metodi, kuru 1997. gadā ieteikusi Pasaules Veselības organizācija, vai ar jebkuru citu metodi, kas sniedz līdzvērtīgus vai precīzākus rezultātus.

3. Kad dalībvalstis pieņem 1. un 2. punktā minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

4. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to valsts tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2023. gada 22. novembrī

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja
R. METSOLA*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
P. NAVARRO RÍOS*

PIELIKUMS

"1a PIELIKUMS

Minimālās apmācības prasības

Darbaņēmēji, kas ir vai, ticamākais, tiks pakļauti azbesta vai azbestu saturošu materiālu radītu putekļu iedarbībai, saņem obligātu apmācību, kas atbilst vismaz šādām minimālajām prasībām:

1. Apmācību nodrošina darba attiecību sākšanas brīdī un gadījumos, kad tiek identificēta vajadzība pēc papildu apmācības.
2. Apmācības ilgums atbilst attiecīgo darbaņēmēju uzdevumiem.
3. Apmācību nodrošina instruktors, kura kvalifikācija ir atzīta saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi.
4. Ikviens darbaņēmējs, kas ir apmierinoši piedalījies apmācībā, saņem apmācības sertifikātu, kurā norādīta visa šāda informācija:
 - a) apmācības datums;
 - b) apmācības ilgums;
 - c) apmācības saturs;
 - d) apmācības valoda;
 - e) instruktora vārds un uzvārds, kvalifikācija un kontaktinformācija vai iestāde, kas nodrošina apmācību, vai abi.
5. Darbaņēmēji, kas ir vai, ticamākais, tiks pakļauti azbesta vai azbestu saturošu materiālu radītu putekļu iedarbībai, saņem vismaz teorētisku un praktisku apmācību par šādiem jautājumiem:
 - a) tiesību akti, kas ir piemērojami dalībvalstī, kurā tiek veikts darbs;
 - b) azbesta īpašības un tā ietekme uz veselību, ieskaitot sinerģisko smēķēšanas ietekmi;
 - c) tāda veida izstrādājumi vai materiāli, kuru sastāvā, ticamākais, ir azbests;
 - d) darbības, kas varētu izraisīt pakļautību azbesta iedarbībai, un preventīvo pārbaužu nozīme šādas pakļautības samazināšanā līdz minimumam;
 - e) droša darba prakse, pārbaudes un aizsardzības līdzekļi;
 - f) aizsardzības līdzekļu, jo īpaši elpošanas aizsardzības līdzekļu, lietderība, veidi, izvēle, ierobežojumi un pareiza lietošana;
 - g) procedūras ārkārtas gadījumiem;
 - h) dekontaminācijas procedūras;
 - i) atkritumu likvidēšana;
 - j) medicīniskās uzraudzības prasības.

Apmācību pēc iespējas pielāgo profesijas specifikai un ar profesijas konkrētajiem uzdevumiem un darba metodēm.

6. Darbaņēmējiem, kas iesaistīti nojaukšanas vai azbesta aizvākšanas darbos, papildus apmācībai, kas paredzēta saskaņā ar 5. punktu, ir jāsaņem apmācība par tehnoloģisko iekārtu un ierīču izmantošanu azbesta šķiedru izdalīšanās un izplatīšanās ierobežošanai darba procesa laikā saskaņā ar šo direktīvu."